

Béres Gyula

Dr. Szentjakabi István Lázár O.S.B.

Bencés szerzetes, magyar–latin szakos tanár. 1920. július 6-án született *Tornaszentjakabon* Matesz Istvánként, Matesz István és Oczelyák Anna gyermekeként. Alapfokú tanulmányait szülőfalujában végezte, majd 1932-től *Miskolcon* tanult a Fráter György Gimnáziumban. Az érettségi után 1940. augusztus 6-án belépett a bencésekhez, ahol a rendi neve Lázár lett és megkezdte noviciusi idejét. 1942. június 26-án egyszerű fogadalmat tett. 1943-ban a Szent Gellért Hittudományi és Tanárképző Főiskolán magyar–latin szakos tanári oklevelet

szerzett. A rendben 1945. június 26-án tette le ünnepélyes fogadalmát. Vezetéknevét pappá szentelése előtt, szülőfaluja iránti szeretetből Mateszről, Szentjakabira magyarosította. 1946. június 16-án szentelték pappá. 1947-ben a Pázmány Péter Tudományegyetemen magyar irodalomtörténetből doktori fokozatot szerzett. Témája Karner Egyed (1662–1708) pannonhalmi főapát (1699–1708) latin tanító költeményeinek elemzése volt. 1946–1948 között Csepelen tanított a Jedlik Ányos Gimnáziumban. 1948. november 19-én a rend feloszlata miatt egy aktatáskával hagyta el az intézményt, majd *Tárkány–Ölbőpusztán* lett segédlelkész. 1949. december 17-től ő lett *Tiszaújfalu* első plébánosa, ahol Szent Benedek Leányainak anyaháza is volt. 1957. október 18-nak éjjelén, azzal a váddal, hogy Tiszaújfalun ő szervezte meg az egy évvel korábbi „forradalmat”, *Kecskemétre* vitték és október 31-ig vizsgálati fogságban tartották. Szabadulásának feltétele az volt, hogy Tiszaújfaluról távoznia kellett. Így lett 1958-tól 2000-ig *Nyárlőrinc* plébánosa, ahol a község díszpolgári címét is megkapta. Tevékenyen részt vett a nyárlőrinci árpádkori templomrom feltárában. Ezüstmiséjét 1971-ben, aranymiséjét 1996-ban szülőfalujában, Tornaszentjakabon tartotta. 2000-ben *Pannonhalmára* vonult nyugalomba, ahol gyémántmiséjét 2006. július 3-án tartotta meg. Itt hunyt el 2009. június 6-án. A gyászmisét és a temetési szertartást Várszegi Asztrik főapát végezte 2009. június 16-án a pannonhalmi bazilikában. Testét a rend Boldogasszony-kápolnájának kriptájában helyezték örök nyugalomra.

Munkája

Szentjakabi Lázár O.S.B.: Karner Egyed versei Latin tanítóköltemények a XVIII. század elejéről. Pannonhalma, 1997., In.: Pannonhalmi füzetek 39, Bölcsészdoktori értekezés 1947, 148.p.

Forrás

A Magyar Bencés Kongregáció prézes apátjának gyászjelentése
Dr. Szentjakabi István Lázár nyárlőrinci plébános díszpolgári kitüntetése (méltatás)

Irodalom

Magyar Katolikus Lexikon: Szentjakabi Lázár István O.S.B. (Online Kiadás)

Szelestei N. László : Pannonhalmi Füzetek, Új sorozat, 36-44.

Irodalomtörténeti Közlemények 2001. CV. évfolyam 5-6. szám, 738.p.
(Doktori értekezésének rövid összefoglalóját tartalmazza.)

Mellékletek

Dr. Szentjakabi István Lázár nyárlőrinci plébános díszpolgári kitüntetése

Nyárlőrinc község Képviselő-testülete elhatározta, hogy Dr. Szentjakabi István Lázár atyának, Nyárlőrinc község plébánosának, aki 42 éven keresztül szolgálta a nyárlőrinci híveket, 80. születésnapja alkalmából; - életút elismeréseként Nyárlőrinc község Díszpolgára kitüntető címet adományozza, mivel kiemelkedő humánmű, kisugárzó személyiségével hozzájárult a közösség szellemi életének formálásához.

Rövid életrajza: 1920. július 6-án született Tornaszentjakabon Matesz István és Oczelyák Anna első gyermekeként. A miskolci Fráter György minorita gimnáziumban 1940-ben érettségizett, majd belépett a bencés rendbe. Pannonhalmán a Szent Gellért Főiskolán szerezte meg a teológiai képzést - 1946. június 15.-én szentelték pappá - és itt szerezte meg a magyar és latin tanári oklevelet. Nevét szülőfaluja iránti tiszteletből felnőttként változtatta meg „Szentjakabira”. 1947-ben szerzett magyar irodalomból doktorátust.

1946–1948-ig a csepeli Jedlik Ányos bencés gimnáziumban kezdett tanítani. A bencések feloszlata után lelkipásztori feladatokat kapott. 1949-ben Tiszaújfalú plébánosa lett a bencésnövérek zárdatemplomában. 1958

őszétől pedig betegsége kezdetéig 2000. augusztus 16-ig - 42 éven keresztül - Nyárlőrinc plébánosa.

Lázár atya tevékeny részt vállalt a település múltját őrző árpádkori templomrom feltáratásában és megáldásában és a jelenkornak való megőrzésének szorgalmazásában.

Szelestei N. László : Pannonhalmi Füzetek, Új sorozat, 36 – 44. Irodalomtörténeti Közlemények 2001. CV. évfolyam 5 – 6. szám, 738.p.

„Szentjakabi Lázár bölcsészdoktori értekezése 50 évet várt a kiadásra. A Karner Egyed bencés főapát (1699–1708) halála után *Unisonum carmen* címmel, 11 kéz által 1707 és 1720 között egybemásolt 4407 latin disztichont ismerteti és értékeli a fennkölt hangú dolgozat. A szerző Karner Egyed életútját annak verses önéletrajzából és a rendtörténet adataiból állította össze. A moralizáló leoninusokban írt versek sorozatát részletesen ismerteti, szemelvényeket közöl belőle. A költemények értékeléséhez feltárja a verseknek a korabeli eszmékhez és művekhez való viszonyát. Megállapítja, hogy Karner katolikus erkölcsstana nagyszombati jezsuita tanárok munkáival összhangban sztoikus alapokon nyugszik. A morális tanítóköltemény a középkor óta folyamatosan divatos példatárakhoz hasonlóan abc-rendű. De, míg a prózai alphabetumok prédikációs segédkönyvnek készültek, Karner versgyűjteménye tudatos gonddal felépített, önálló mű. A kötet végén két részlet közlése áll: Karner Egyed verses önéletrajza, valamint a *Keve rexit Pannonis oras* (a magyarok széthúzásáról).”